

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2019.gada 7.martā

LĒMUMS Nr. 38

*Par administratīvā soda uzlikšanu
Administratīvā pārkāpuma lietā Nr. AP/2018/6-7/9*

Izskatot 2018.gada 12.decembrī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu Nr. AP/2018/6-7/9 par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA "All Media Latvia" (reģ. Nr. 40103065880) darbībā 2018.gada 10.novembrī programmas "TV3" ietvaros laika posmā no 15.00.55 līdz 17.00.46 demonstrējot mākslas filmu "Resnītes" (turpmāk arī – Filma), kurā lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā: Padomes priekšsēdētāja D. Ķezbere, Padomes locekļi – A.I.Druviete un P.Grīva –, piedaloties SIA "All Media Latvia" pilnvarotajam pārstāvim,

konstatē:

[1] Pārbaudot Padomes veiktos SIA "All Media Latvia" programmas "TV3" 2018.gada 10.novembra ierakstus, Padome konstatēja, ka plkst. 15.00.55 sākas filma "Resnītes", Filmā cita starpā lietoti šādi izteicieni:

[1.1] Laika posmā no 15.03.23 līdz 15.03.34: *"Celies, lai nenokavē darbu, Steisija tūlīn būs lejā, tev jābūt gatavai. Es cenšos, bet tava pakaļa mani modina pirms paspēju, kuce!"*

[1.2] Laika posmā no 15.04.39 līdz 15.04.48: *"Dzīve kā kaulaino apsmieklu objektam ritēja kā ierasts līdz brīdim, kad Koneka Džeksone mani nosauca par resno kuci."*

[1.3] Laika posmā no 15.08.26 līdz 15.08.28: *"Ciest nevaru kaulainās kuces!"*

[1.4] Laika posmā no 15.09.36 līdz 15.09.40: *"Nu kurš var ielīst nultajā izmērā? Kuce bez pakaļas, stilbiem un gurniem manu roku platumā!"*

[1.5] Laika posmā no 15.26.09 līdz 15.26.26: *"Mana māsīca laikam tev sadeva. Nē, viņa joprojām ir resna padauza! Kā lūdzu? Tu tikko mani nosauci..? Jā, es tevi nosaucu par resno kuci."*

[1.6] Plkst. 15.30.51: *"Kaulainās kuces"*

[1.7] Laika posmā no 15.31.44 līdz 15.31.49: *"Es dodos uz baseinu, vai nāksiet, dāmas? Es tikai piesegšu pakaļu ar mēli un pievienošos."*

[1.8] Laika posmā no 15.42.08 līdz 15.42.15: *"Man prieks, ka tev patīk Nigēriešu ēdiens, tev tas garšo? Pie velna ēdienu, es gribu nogaršot tavu jauko pakaļu!"*

[1.9] Laika posmā no 15.46.36 līdz 15.46.38: *"Šī kuce numura laikā savāca simts dolārus."*

[1.10] Plkst. 15.48.06: *"Kāpēc tu sevi sauc par kuci?"*

[1.11] Plkst. 15.48.25: *"Paldies, ka izskaidroji, kuce."*

[1.12] Laika posmā no 16.06.12 līdz 16.06.15: *“Vai tu neredzēji, kā tā kuce, sieviete, centās mani apvainot?”*

[1.13] Plkst. 16.20.24: *“Kuce, ko tu teici?”*

[1.14] Laika posmā no 16.20.48 līdz 16.20.53: *“Tu domā, ka izjūti manas sāpes, kuce? Jasmīn, tu runā ar mani? Ar ko tad vēl, tu, bulīmiskā anoreksijas kuce!”*

[1.15] Plkst. 16.21.42: *“Aizveriet taču kāds tai resnajai kucei muti!”*

[1.16] Laika posmā no 16.25.52 līdz 16.26.22: *“Kas tur notiek? Nekas, tikai divas resnas kuces! Džes? Es to nokārtošu. Ko tu teici? Es teicu – tikai divas resnas kuces!”*

[1.17] Plkst 17.00.46 beidzas Filma;

[1.18] Visas Filmas laikā ekrāna labajā apakšējā stūrī ir norāde “12+”.

[2] 2018.gada 12.decembrī Padomes priekšsēdētāja ar lēmumu rezolūcijas formā uzsāka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par iespējamo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – Kodekss) 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “All Media Latvia” programmā “TV3” 2018.gada 10.novembrī demonstrējot mākslas filmu “Resnītes”, kurā iekļauti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, tādējādi pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta devītajā daļā noteiktos programmu veidošanas aizliegumus un ierobežojumus.

[3] 2018.gada 19.decembrī Padome nosūtījusi lūgumu SIA “All Media Latvia” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[4] 2019.gada 24.janvārī Padome saņēmusi SIA “All Media Latvia” 2019.gada 18.janvāra paskaidrojumus, kuros SIA “All Media Latvia” pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar tālāk norādītajiem argumentiem:

[4.1] Filma ir Amerikas Savienotajās Valstīs (turpmāk arī – ASV) ražota filma, kas atspoguļo atsevišķu cilvēku un sociālās grupas dzīvi ASV. Filmas oriģinālvalodā vārda “kuce” vietā tiek lietots angļu vārds “bitch”. Vidusmēra skatītāja uztveri ASV un angļu valodā runājošajās un saprotošajās valstīs vārdam “bitch” vislabāk izskaidro tāds avots kā Wikipedia angļu valodas versija, kurā tiek norādīts: *“Mūsdienu valodas lietošanā vārdam “bitch” jeb “kuce” ir atšķirīga nozīme, kas lielā mērā ir atkarīga no sociālā konteksta, un tā var atšķirties no ļoti aizskarošas līdz mīļvārdam, un tāpat kā daudzu žargonvārdu nozīme nianses var atšķirties atkarībā no reģiona, kurā to izmanto.”*

[4.2] SIA “All Media Latvia” ieskatā atsaukšanās tikai uz vārdnīcas Tezaurs skaidrojumu vārdam “kuce” neatspoguļo tā faktisko jēgu, ņemot vērā Filmas norises vietu un Filmā atspoguļoto sižeta un satura līniju. SIA “All Media Latvia” nepiekrīt Padomes vārda “kuce” interpretācijai, jo, lēkājot no viena termina lietoto skaidrojošo vārdu terminiem uz citiem, tiek nonākts pie rezultāta, kas ir negatīvs SIA “All Media Latvia”. SIA “All Media Latvia” uzsver, ka Tezaurs vārdnīca pieļauj, ka vārds “kuce” var tikt lietots kā lamu vārds, bet var tikt lietots arī citādi.

[4.3] SIA “All Media Latvia” vērš uzmanību uz to, ka Filma atspoguļo noteiktu ASV iedzīvotāju sociālo grupu, šī grupa ir saistīta ar hip-hop kultūru un tas filmā ir tieši atspoguļots un akcentēts. Atbilstoši Wikipedia norādītajam: *“Vārdu “bitch” jeb “kuce” ir pārņēmusi arī hip-hop kultūra, reperi izmanto vārdu “bitch” jeb “kuce”, lai atsauktos uz neatkarīgu, pārlicinošu, pievilcīgu sievieti. Termins tiek lietots kā kompliments, kas*

nozīmē, ka sieviete ir vēlama.” Ņemot vērā minēto, SIA “All Media Latvia” uzsver, ka, pēc Filmas autoru nodoma, vārds “bitch” jeb “kuce” absolūti nav domāts kā aizskarošs vai vardarbību radošs, veicinošs. Tāpat SIA “All Media Latvia” akcentē, ka Filmā vārds “kuce” tiek akcentēts ne tikai uz korpulentas miesas būves cilvēkiem, tāpat filmas varones vārdu “kuce” attiecina arī uz sevi. Tādējādi konstatējams, ka vārds “bitch” jeb “kuce” Filmā tiek lietots kā ikdienišķs sarunvalodas vārds, lai raksturotu konkrētas sociālās grupas dzīvesveidu, ieradumus un paražas. Vārds “kuce” tiek vairāk izmantots kā epitets, nevis kā lamuvārds.

[4.4] Apstākļi, ka vārds “kuce” tiek izmantots 15 reizes, nenozīmē, ka šis vārds kaut kādā veidā tiek uzsvērts vai akcentēts, šī fakta pamatā ir zinātnisks pamatojums, proti, filmā atainotās galvenās varones pārstāv nabadzīgo ASV iedzīvotāju daļu, savukārt atbilstoši Stenfordas zinātnieku pētījumam – divu gadu vecumā bērni no nabadzīgām ģimenēm atpaliel vārdu krājumā no bērniem no pārtikušām ģimenēm par aptuveni sešiem mēnešiem. Bērniem pieaugot, šī starpība progresē un šī iemesla dēļ ir pašsaprotami, ka nabadzīgā vārdu krājuma dēļ jebkurš vārds, tajā skaitā “kuce”, var tikt izmantots, lai apzīmētu vairākas lietas vai procesus, kur pārticīgāku sociālo slāņu pārstāvji izmanto vairākus līdzīgus vārdus, sinonīmus, lai definētu tās pašas lietas vai procesus. Vienlaicīgi SIA “All Media Latvia” vērš uzmanību uz ASV tiesas atziņām lietā *Passananti v. Cook County* (7th Cir. 7/20/12) attiecībā par vārda “kuce” lietošanu: *“Mēs apzināmies, ka vārda “kuce” lietošana ir kļuvusi pārāk izplatīta amerikāņu sabiedrībā un tās lietošana ir izplatījies daudzās darba vietās.”* Tādējādi tiesa ir atzinusi, ka vārds “bitch” jeb “kuce” ASV ikdienas dzīvē ir kļuvis ar sadzīvīsku vārdu. SIA “All Media Latvia” norāda, ka, lai nodotu Filmas vēstījumu, vārda “bitch” tulkojumu “kuce” nevarēja aizstāt ar citu vārdu un vārds “kuce” konkrētajā kontekstā nav jāsaprot kā rupjš lamuvārds.

[4.5] Paskaidrojumos SIA “All Media Latvia” norāda, ka pilnībā piekrīt Padomes secinājumam, ka Filmas sižets ir par divām sievietēm un to, kā viņas pārvar kompleksus savu atšķirīgo augumu dēļ, taču nepiekrīt, ka filmā ir ainas, kurās sievietes tiek emocionāli aizskartas un fiziski ietekmētas vai filma satur psiholoģisku vardarbību. Tiek norādīts, ka atbilstoši ASV statistikas datiem, liekā svara problēmas ir no 22, 6% līdz 38,1% jeb katram trešajam līdz piektajam ASV iedzīvotājam, atkarībā no ASV štata. Tādējādi pārlietu esošais svars nevar tikt traktēts kā atšķirīgs augums, bet kā sabiedrības norma un attiecīgi filmu varoņu figūras atbilst vidusmēra ASV iedzīvotāja miesa būvei. Savukārt Latvijas Universitātes speciālistu veiktajā pētījumā par to, kā bērnu fiziskā aktivitāte ir saistīta ar veselību, atklājies, ka 60% meiteņu un 40% puisi no pētījumā iesaistītajiem ir liekais svars. Turklāt 15% gadījumu ir novērojama aptaukošanās. Tādējādi arī Latvijas vidusmēra skatītājam tā ir norma.

[4.6] Filmā ir atainota epizode, kas vēlāk filmas sižetā ir īpaši akcentēta – tās galvenajai varonei ķermeņa fizioloģiskās uzbūves dēļ nav iespējams iegūt slaidu augumu, atbilstoši Filmā paustajai ASV gradācijai, filmas varonei nav iespējams iegūt augumu zemāku par piekto izmēru. Tajā pašā laikā Filmas galvenā sižeta līnija ir saistīta ar to, ka nevis liekais svars vai tā neesamība raksturo cilvēku un to, kā apkārtējie cilvēki to uztver, bet tikai vienīgi paša cilvēka attieksme pret sevi ir noteicošais kritērijs. Psihologijā šī problēma

tiek definēta kā mazvērtības komplekss. Atbilstoši psiholoģijas mazvērtības kompleksa doktrīnai un viena no šīs doktrīnas spilgtākā pārstāvja A.Adlera atziņām – mazvērtības komplekss ir pārdzīvojums par savu bezvērtību un eksistences bezjēdzīgumu, kad cilvēks jūtas kā brāķēta prece, kuru, ja nepažēlos, tad izmetīs atkritumos. Savukārt viens no vispopulārākajiem veidiem, kā mazināt mazvērtības kompleksu, ir “veiksme”. Nav svarīgi, kādā jomā un kā, galvenais, lai cilvēks pats vairs nešaubītos par savu vērtību. Tieši uz šiem elementiem ir balstīta Filma. Filmas sākumā tiek demonstrēta galveno varoņu dzīve bez izteikta saturiska piepildījuma un jēgas, kas attiecīgi viņās ir radījusi mazvērtības kompleksu, savukārt attieksme pašām pret sevi varonēm mainās brīdī, kad viena no tām atrod “veiksmi” attiecībā ar pretējo dzimumu, bet otra varone uzsāk sava modes zīmola attīstību. Tādējādi Filma pēc būtības kalpo kā pamācība cilvēkiem, kuriem ir problēma, kā izkļūt no sava mazvērtības kompleksa un viss pārējais filmā ir otršķirīgs un kalpo vienīgi, lai akcentētu Filmas pamatjēgu, tajā skaitā, lai akcentētu mazvērtības kompleksu kā tādu. Šeit nevar būt nekāda runa vai atsauce uz vardarbību, jo mazvērtības kompleksa doktrīnas pamatā objekts pats sev rada pārdzīvojumus un interpretē apkārtējo cilvēku uzvedību atbilstoši savai mazvērtības kompleksa prizmai.

[4.7] SIA “All Media Latvia” ieskatā jāņem vērā apstākļi, ka Filma ir adresēta noteiktai sabiedrības sociālai grupai, kurā tiek lietota šai sabiedrības grupai saprotama un ikdienišķa valoda. Filmas jēga ir likt cilvēkiem pārdomāt savus iespējamus mazvērtības kompleksus un tikt galā arī ar šiem kompleksiem, un adresēta konkrētai sociālai grupai, kur samērā apšaubāmi būtu, vai filma ar identisku satura līniju, bet kur vārda “kuce” vietā tiktu lietots vārdu salikums, piemēram, “korpulenta izskata personība” un bāru vietā tiktu demonstrēta bibliotēka vai opera, sasniegtu savu mērķi šajā konkrētajā sociālajā grupā un šī filma viņiem būtu uztverama un simpātiska.

[4.8] Attiecībā uz EPLL 24.panta devītās daļas tiesību normas vardarbības aizliegumu, SIA “All Media Latvia” norāda, ka atbilstoši vārdnīcas Tezaurs skaidrojuma, vardarbība ir prettiesisks personas aizskārums ar fizisku spēku (piemēram, nodarot miesas bojājumus, sitot, spīdzinot) vai draudiem, iebiedēšanu (piemēram, aplaupt). SIA “All Media Latvia” ieskatā noteicošais vārds, lai konstatētu vardarbību, ir vārds – prettiesisks. SIA “All Media Latvia” uzskata, ka Filmā netiek veikta prettiesiska psiholoģiskā vardarbība. Īpaši jāakcentē fakts, ka galvenā varone pati sevi nosauc par “kuci”, tādējādi apliecinot, ka šis vārds nav viņu aizskarošs, bet ir ikdienas sarunas valodā izmantots termins, kurš atkarībā no konteksta, kurā tas tiek lietots, ir izskaidrojams dažādi. Savukārt attiecībā uz Padomes norādīto un Filmā atspoguļoto varoņu un citu cilvēku uzvedību SIA “All Media Latvia” norāda, ka tā ir mazvērtības kompleksa problēma, tādējādi Filma nesatur prettiesiskas psiholoģiskās darbības elementus, pretējā gadījumā varētu apgalvot, ka tāda bērnu filma kā “Sprīdītis” satur psiholoģisko vardarbību, jo tās galvenais tēls Sprīdītis tiek nemitīgi izsmiets sava sīkā auguma dēļ un tikai filmas beigās Sprīdītis apstiprina to, ka cilvēku nevar vērtēt pēc tā auguma garuma.

[5] 2019.gada 11.februārī Padomes priekšsēdētāja vietnieks, piedaloties SIA “All Media Latvia” pilnvarotajam pārstāvim, sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu RE Nr.000220, kurā tika konstatēts, ka Elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “All Media Latvia” programmā

“TV3” 2018.gada 10.novembrī laika posmā no 15.00.55 līdz 17.00.46 tikusi demonstrēta mākslas filma “Resnītes”, kurā lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, tādējādi pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devīto daļu un izdarot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[6] Lietas izskatīšanas laikā SIA “All Media Latvia” pārstāvis uzturēja rakstveida paskaidrojumos norādītos argumentus.

Ievērojot konstatēto, Padome

secina:

[7] SIA “All Media Latvia” neapstrīd faktu, ka 2018.gada 10.novembrī laika posmā no 15.00.55 līdz 17.00.46 programmā “TV3” tikusi demonstrēta mākslas filma “Resnītes”.

[8] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devītajā daļā ir noteikts: *“Laikā no pulksten 7.00 līdz 22.00 aizliegts izplatīt audio un audiovizuālus darbus, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietvertas asiņainas vai šausmu ainas, ar narkotiku lietošanu un seksuālām darbībām saistītas ainas vai kuros lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni.”* Šī panta desmitajā daļā ietverts aizliegums laikā no plkst. 7.00 līdz 22.00 izplatīt *“tāda satura audio un audiovizuālus darbus, kuri var kaitēt nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, izņemot gadījumus, kad tiem ir izraudzīts cits, nevis šā panta devītajā daļā minētais raidlaiks vai elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina ierobežotas piekļuves kontroli. Ja ierobežotas piekļuves kontrole netiek nodrošināta, pirms šādiem audiovizuāliem darbiem jādod akustisks brīdinājuma signāls un tiem jābūt speciāli atzīmētiem ar vizuālu simbolu.”* Tulkojot minētās normas to savstarpējā kontekstā, jāsecina, ka likumdevēja ieskatā EPLL 24.panta devītajā daļā ietvertās pazīmes ir pietiekams pamats aizliegt darbu demonstrēt laikā no plkst. 7.00 līdz 22.00, neatkarīgi no to iespējamā kaitējuma nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai.

[9] SIA “All Media Latvia” paskaidrojumos norāda, ka Filma ir ražota ASV, tā atspoguļo atsevišķu cilvēku un sociālās grupas dzīvi ASV un Filmas oriģinālvalodā vārda “kuce” vietā tiek lietots angļu vārds “bitch”. Savukārt vidusmēra skatītāja uztveri ASV un angļu valodā runājošajās un saprotošajās valstīs vārdam “bitch” vislabāk izskaidro tāds avots kā Wikipedia angļu valodas versija, kurā tiek norādīts, ka: *“Mūsdienu valodas lietošanā vārdam “bitch” jeb “kuce” ir atšķirīga nozīme, kas lielā mērā ir atkarīga no sociālā konteksta, un tā var atšķirties no ļoti aizskarošas līdz mīļvārdam, un tāpat kā daudzu žargonvārdu nozīme nianses var atšķirties atkarībā no reģiona, kurā to izmanto.”* Tāpat SIA “All Media Latvia” vērš uzmanību uz to, ka Filma atspoguļo noteiktu ASV iedzīvotāju sociālo grupu, šī grupa ir saistīta ar hip-hop kultūru un tas filmā ir tieši atspoguļots un akcentēts. Atbilstoši Wikipedia norādītajam: *“Vārdu “bitch” jeb “kuce” ir pārņēmusi arī hip-hop kultūra, reperi izmanto vārdu “bitch” jeb “kuce”, lai atsauktos uz neatkarīgu, pārliecinošu, pievilcīgu sievieti. Termins tiek lietots kā kompliments, kas nozīmē, ka sieviete ir vēlama.”* Ņemot vērā minēto, SIA “All Media Latvia” uzsver, ka pēc Filmas autoru nodoma vārds “bitch” jeb “kuce” absolūti nav domāts kā aizskarošs vai vardarbību radošs, veicinošs. Tāpat SIA “All Media Latvia”

akcentē, ka Filmā vārds “kuce” tiek akcentēts ne tikai uz korpulentas miesas būves cilvēkiem, jo filmas varones vārdu “kuce” attiecina arī uz sevi. Tādējādi konstatējams, ka vārds “bitch” jeb “kuce” Filmā tiek lietots kā ikdienišķs sarunvalodas vārds, lai raksturotu konkrētas sociālās grupas dzīvesveidu, ieradumus un paražas. Vārds “kuce” tiek vairāk izmantots kā epitets, nevis kā lamuvārds.

Padomes ieskatā tas, ka Filma ir ražota ASV un atspoguļo konkrētas ASV sociālās grupas dzīvi, nenozīmē to, ka elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim, vērtējot mākslas filmas demonstrēšanas iespējas Latvijas Republikā izplatāmā elektroniskā plašsaziņas programmā, nav pienākuma ievērot Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo regulējumu attiecībā uz programmu veidošanas ierobežojumiem un aizliegumiem. Filma izplatīta nacionālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “All Media Latvia” programmā “TV3”, elektroniskā plašsaziņas līdzekļa apraides atļaujas Nr.AA-106/1 pielikumā Nr.AA-106/1-1 noteiktajos darbības pamatnosacījumos ir norādīts, ka programmas saturiskā ievirze un mērķauditorija ir vispārēja, ar tendenci uz sociāli aktīviem cilvēkiem, tādējādi secināms, ka, demonstrējot Filmu programmas “TV3” ietveros, tā tikusi adresēta vietējiem skatītājiem, tajā skaitā bērniem. Vērtējot Filmu, jāņem vērā Latvijā dzīvojoša vidusmēra televīzijas skatītāja uztvere, nevis vidusmēra skatītāja uztvere ASV, kura var ievērojami atšķirties, turklāt ir iespējams, ka atsevišķi Latvijas sabiedrības locekļi neko nezina par šādas – Filmā attēlotās sociālās grupas – ikdienu, hip-hop mākslā izmantotajiem epitetiem un mākslinieciskajiem līdzekļiem.

[10] SIA “All Media Latvia” norāda, ka Padomes atsaukšanās tikai uz vārdnīcas Tezaurs skaidrojumu vārdam “kuce” neatspoguļo vārda faktisko jēgu, ņemot vērā Filmas norises vietu un Filmā atspoguļoto sižeta un satura līniju un nepiekrīt Padomes vārda “kuce” interpretācijai, kā arī norāda, ka Tezaurs vārdnīca pieļauj, ka vārds “kuce” var tikt lietots kā lamu vārds, bet var tikt lietots citādi.

Padome nenoliedz, ka vārdnīcā tezaurs.lv vārdam “kuce” doti divējādi skaidrojumi. Taču, jau iepriekš lietas materiālos Padome ir norādījusi, ka vārdnīca tezaurs.lv vārdu “kuce” skaidro: 1) suņu māti; 2) slikta, netikumīga sieviete, bieži lieto kā lamuvārdu. Šādi vārda “kuce” skaidrojumi minēti arī citās interneta resursos pieejamajās skaidrojošajās vārdnīcās, piemēram, Vikivārdnīca/brīvā vārdnīca (pieejams: <https://lv.wiktionary.org/wiki/kuce>), tāpat vārdam “bitch” doti vairāki skaidrojumi, tajā skaitā “*an unkind or unpleasant woman*” jeb nepatīkama sieviete (pieejams: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/bitch>). Tā kā Filmas sižets ir par divām sievietēm un to, kā viņas pārvar savus kompleksus, taču Filmas laikā nevienā brīdī netiek atainoti vai pieminēti suņi, nav šaubu, ka vārds “kuce” ir izmantots, lai apzīmētu sliktu un netikumīgu sievieti, nevis suņu māti.

[11] SIA “All Media Latvia” norāda, ka apstākļi, ka vārda “kuce” Filmas laikā tiek izmantots 15 reizes nenozīmē, ka šis vārds kaut kādā veidā tiek uzsvērts vai akcentēts, tāpat tiek norādīts, ka atbilstoši ārzemēs veiktam pētījumam divu gadu vecumā bērni no nabadzīgām ģimenēm atpazīst vārdu krājuma ziņā no bērniem, kuri nāk no pārtikušām ģimenēm, par aptuveni sešiem mēnešiem. Bērniem pieaugot, šī starpība progresē un šī iemesla dēļ ir pašsaprotami, ka nabadzīgā vārdu krājuma dēļ jebkurš vārds, tajā skaitā “kuce”, var tikt izmantots, lai apzīmētu vairākas lietas vai procesus. Vienlaicīgi SIA “All Media Latvia” vērs uzmanību uz ASV tiesas atziņām lietā *Passananti v. Cook County* (7th Cir. 7/20/12) attiecībā

par vārda “kuce” lietošanu: *“Mēs apzināmies, ka vārda “kuce” lietošana ir kļuvusi pārāk izplatīta amerikāņu sabiedrībā un tās lietošana ir izplatījusies daudzās darba vietās.”* Tādējādi tiesa ir atzinusi, ka vārds “bitch” jeb “kuce” ASV ikdienas dzīvē ir kļuvis ar sadzīvisku vārdu.

Padome uzskata šādu argumentu par nepamatotu, jo, pirmkārt, Padomes ieskatā nav nozīmes tam, ka bērniem no nabadzīgām ģimenēm vārdu krājums ir mazāks nekā bērniem no pārticīgām ģimenēm. Jo, pat ja viens vārds tiek izmantots vairāku lietu apzīmēšanai, ikviena šāda vārda nozīme jāvērtē kontekstā. Kā jau iepriekš norādīts, Filmas sižetā nav atspoguļoti suņi, tie netiek nedz demonstrēti, nedz pieminēti Filmas varoņu sarunās, toties tiek attēlotas dažādas sievietes, to savstarpējās attiecības un saskarsme, tajā skaitā izteikti komentāri par sieviešu augumiem. Ievērojot minēto, secināms, ka Filmas kontekstā vārds “kuce” ir izmantots, lai raksturotu sievieti, nevis suņu mātīti. Otrkārt, Padomes ieskatā par nepamatotu uzskatāms arguments, ka ASV tiesa lietā *Passananti v. Cook Country* secinājusi, ka *“vārda “kuce” lietošana ir kļuvusi pārāk izplatīta amerikāņu sabiedrībā”*, jo, vērtējot Filmu, tā jāvērtē nevis no amerikāņu sabiedrības skatu punkta, bet gan no vidusmēra Latvijas skatītāja skatu punkta. Tāpēc vien, ka vārds “kuce” ir plaši izplatīts amerikāņu sabiedrībā, nenožīmē, ka tā lietošana ir izplatījusies un tas kļuvis par sadzīvisku vārdu arī latviešu sabiedrībā. Tādējādi, tas, ka amerikāņu sabiedrībā vārds “kuce” nav uzskatāms par rupju lamuvārdu, nenožīmē, ka arī latviešu sabiedrībā tas kļuvis par ikdienā izmantojamu un pieņemamu sinonīmu vārdam sieviete. Vērtējot vārda izmantošanu, jāņem vērā, ka vārds netika izmantots tikai dažas reizes, lai akcentētu, piemēram, tieši šai konkrētajai sociālajai grupai raksturīgās darbības vai uzrunas formu. Vārds izmantots sistemātiski, nosaucot vai apzīmējot sievieti teju jebkurā situācijā, tādējādi secināms, ka Filmas kontekstā tas nav izmantots kā mākslinieciskās izteiksmes līdzeklis amerikāņu sociālās grupas raksturošanai. Tā kā Latvijas sabiedrībā vārds “kuce” nav izplatīts un pieņemams, bet gan drīzāk uzskatāms par lamuvārdu, Filmas skatītāji Latvijā bija spiesti skatīties mākslas filmu, kurā vairākkārtīgi iekļauti rupji un nepieklājīgi izteicieni.

[12] Padomes ieskatā nav pamatots SIA “All Media Latvia” arguments, ka Filma ir adresēta noteiktai sabiedrības sociālajai grupai, kurā tiek lietota šai sabiedrības grupai saprotama un ikdienišķa valoda, tāpēc ir pieļaujama vārda “kuce” izmantošana, jo filma ar identisku satura līniju, bet, kur vārda “kuce” vietā tiktu lietots cits vārdu savienojums, nesasniegtu savu mērķi šajā konkrētajā sociālajā grupā un šī filma viņiem nebūtu uztverama un simpātiska. Padome neapšaubā, ka Filma ar šādu sižeta līniju un valodu ir saprotama un pieņemama konkrētai ASV sabiedrības grupai un tajā sasniedz savu mērķi. Tomēr jāņem vērā, ka šajā gadījumā Filma tikusi demonstrēta tieši skatītājiem Latvijā, tajā skaitā bērniem, kuriem šādas ASV sociālajās grupās pieņemtās ētikas un valodas normas nav zināmas. Tā kā filma tikusi demonstrēta nacionālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā un bijusi pieejama plašai daļai Latvijas sabiedrības, pirms Filmas demonstrēšanas elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim ir bijis pienākums vērtēt un pārlicināties par filmas piemērotību, dažādu tajā izmantoto izteicienu, piemēram, *“nē, cūciņ, tava pakaļa aug”* (runājot, par sievieti) (plkst. 15.05.42 līdz 15.05.46), *“jā, es tevi nosaucu par resno kuci”* (plkst. 15.26.23 līdz 15.26.26), *“es iespraudīšu kāju viņas kaulainajā pakaļā”* (plkst. 16.05.59 līdz 16.06.02) un citu izteicienu atbilstību, piemēram, bērnu auditorijai. Nepieklājīgs izteiciens ir tāds, kas ir pretrunā ar pieklājības normām, aizskar vai apvaino kādu. Lai arī atsevišķi formāli tulkojot vārdus, tie, iespējams, nav uzskatāmi par

nepieklājīgiem, jāvērtē izteiktā frāze un sižeta konteksts kopumā. Nenormēta valoda, tai skaitā rupji un nepieklājīgi izteicieni, pēc sava rakstura un būtības nav savienojami prasību raidījumos ievērot vispārpieņemtās pieklājības normas. Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devīto daļu *“aizliegts izplatīt audio un audiovizuālus darbus, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietvertas asiņainas vai šausmu ainas, ar narkotiku lietošanu un seksuālās darbībām saistītas ainas vai kuros lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni.”* Šī paša panta desmitajā daļā ir skaidri noteikts, ka *“elektroniskie plašsaziņas līdzekļi neizpata tāda satura audio un audiovizuālus darbus, kuri var kaitēt nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, izņemot gadījumus, kad tiem ir izraudzīts cits, nevis šā panta devītajā daļā minētais raidlaiks vai elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina ierobežotas piekļuves kontroli. Ja ierobežotas piekļuves kontrole netiek nodrošināta, pirms šādiem audiovizuāliem darbiem jānodod akustisks brīdinājuma signāls un tiem jābūt speciāli atzīmētiem ar vizuālu simbolu.”* Tātad, ja Filmas demonstrēšanai netika izvēlēts cits raidlaiks, bet gan laika posms no 7.00 līdz 22.00, programmas veidotājiem vajadzēja paredzēt, ka to, iespējams, noskatīsies arī bērni.

[13] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “All Media Latvia” 2018.gada 10.novembrī programmas “TV3” ietvaros laika posmā no 15.00.55 līdz 17.00.46 demonstrējot mākslas filmu “Resnītes”, kurā lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, ir pārkāpis Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devītajā daļā paredzētos elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas veidošanas noteikumus. Līdz ar to ir izdarīts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētais pārkāpums – normatīvajos aktos elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanai vai pakalpojumu sniegšanai pēc pieprasījuma noteikto aizliegumu un ierobežojumu pārkāpums, jo laikā no pulksten 7.00 līdz 22.00 aizliegts izplatīt audiovizuālus darbus, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietvertas asiņainas vai šausmu ainas, ar narkotiku lietošanu un seksuālām darbībām saistītas ainas vai kurās lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni.

[14] Kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā juridiskām personām paredzēts administratīvais sods – naudas sods no piecsimt līdz desmittūkstoš *euro*.

[15] Kodeksa 32.panta otrajā daļā noteikts, ka uzliedot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, mantisko stāvokli, kā arī atbildību mīkstināšos un pastiprinošos apstākļus. Nosakot soda apmēru, Padome vadās pēc turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[15.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstināši apstākļi nav konstatēti.

[15.2] Pārkāpumu izdarījis elektroniskais plašsaziņas līdzeklis saskaņā ar televīzijas programmai “TV3” Padomes izdoto apraides atļauju uzskatāms par nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekli, kura aptveršanas zona (saskaņā ar EPLL 9.panta otro daļu) ir vismaz 99 procenti Latvijas teritorijas.

[15.3] Pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo ar tā izdarīšanu rupji un nepārprotami pārkāpti attiecībā uz programmu veidošanu noteiktie ierobežojumi un aizliegumi, pārkāpums ir skāri plašu sabiedrības daļu un tas skar bērnu tiesības tikt pasargātiem no EPLL 24.panta devītajā daļā minēto audiovizuālo darbu satura.

[15.4] Pārkāpums radies, jo SIA "All Media Latvia" neveica visus iespējamus pasākumus EPLL 24.panta devītās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā pietiekami neizvērtēja filmas "Resnītes" saturu un tajā izmantoto leksiku. SIA "All Media Latvia" pārstāvji nav apzinājušies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējuši pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan to vajadzēja un varēja paredzēt.

[15.5] SIA "All Media Latvia" pārkāpumu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA "All Media Latvia" pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[15.6] Saskaņā ar publiski pieejamo SIA "All Media Latvia" 2018.gada pārskatu, 2017.gada pārskata periodu SIA "All Media Latvia" noslēgusi ar 1391281 *euro* peļņu.

[15.7] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.SKA-19/2009*).

[15.8] Saskaņā ar Kodeksa 22.panta administratīvā soda mērķis ir personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzināt likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

[15.9] Ņemot vērā visu minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 5000 *euro* apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA "All Media Latvia" ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA "All Media Latvia" un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā uz programmu veidošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piekto daļu, 274.pantu, kā arī 275.panta pirmās daļas 1.punktu Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA „All Media Latvia”, reģ.nr. 40103065880, par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, 2018.gada 10.novembrī demonstrējot mākslas filmu “Resnītes”, kurā lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni un ietvertas ainas ar psiholoģiska vardarbību, uzlikt administratīvo sodu – naudas sodu 5000 (pieci tūkstoši) *euro* apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot lēmumu SIA „All Media Latvia”.**

Administratīvais sods jāsamaksā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase
Reģistrācijas Nr. 90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900
Saņēmēja banka: Latvijas Banka
Bankas kods: TREL1V22

Padomes priekšsēdētāja

D.Ķezbere

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 288.panta pirmo un otro daļu, kā arī 289.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.